

Onderwerp: Uitvoeringsbeleid artikel 13b Opiumwet

Beleid artikel 13b Opiumwet gemeente Heusden

Handhavend optreden tegen drugspanden

Inleiding

In het driehoeksoverleg is gesproken over een meer integrale aanpak van drugsriminaliteit. Het optreden moet zich niet alleen richten op de betrokken personen, maar ook op de locaties die betrokken zijn bij drugsriminaliteit. Daarmee wordt de effectiviteit van de aanpak vergroot. Aan bestuursrechtelijk optreden, naast het strafrechtelijke, bestaat daarom behoefte. Dit beleid geeft hier invulling aan.

Grondslag

In de gemeente worden met regelmaat hennepkwekerijen aangetroffen. De politie laat de kwekerij ontmantelen. Daar waar mogelijk vindt vervolging plaats. Dit strafrechtelijk optreden richt zich op de betrokken personen. Het voorkomt niet dat dezelfde locatie opnieuw wordt gebruikt voor drugshandel (*lees: de verkoop, aflevering of verstrekking van drugs dan wel het daarvoor aanwezig zijn van deze middelen*). De wetgever heeft in deze lacune voorzien.

Bij invoering van artikel 13b Opiumwet (oud) kreeg de burgemeester de bevoegdheid om met een last onder bestuursdwang op te treden tegen voor het publiek toegankelijke lokalen, en de daarbij behorende erven, waar drugshandel plaatsvindt (Wet Damocles). Woningen en ander niet voor publiek toegankelijke lokalen vielen niet onder het toepassingsbereik van dit artikel.

Met de invoering van artikel 174a Gemeentewet (Wet Victoria) werd het ook mogelijk om bestuursdwang toe te passen bij drugshandel in woningen en niet voor publiek toegankelijk lokalen. De voorwaarde om dit artikel te gebruiken is (ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde rond het pand. Uit de evaluatie van deze wet is gebleken, dat verstoring van de openbare orde lang niet altijd aantoonbaar is bij drugspanden ("Overlast en verloedering; evaluatie wetten Victoria en Victor", maart 2009, VROM 9038). Dit maakt optreden tegen drugspanden op basis van artikel 174a Gemeentewet moeilijk.

Om die reden zijn woningen en niet voor publiek toegankelijke lokalen ook onder de werking van artikel 13b Opiumwet gebracht. Drugshandel in woningen en lokalen is makkelijker aantoonbaar dan verstoring van de openbare orde. Sinds de wetwijziging van 27 september 2007 (staatsblad 2007,355) luidt artikel 13b Opiumwet als volgt:

Artikel 13b Opiumwet:

- 1. De burgemeester is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang indien in woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.*
- 2. Het eerste lid is niet van toepassing indien woningen, lokalen of erven als bedoeld in het eerste lid, gebruikt worden ter uitoefening van de artseneerbereidkunst, de geneeskunst, de tandheelkunst of de diergeneeskunde door onderscheidenlijk apothekers, artsen, tandartsen of dierenartsen.*

De bestuursdwangbevoegdheid van artikel 13b Opiumwet zal worden gebruikt om op te treden tegen locaties die betrokken zijn bij drugshandel, aanvullend op het strafrechtelijk optreden.

Verankering in beleid

De bestuursdwangbevoegdheid van artikel 13b Opiumwet is een ingrijpend middel. Sluiting van panden staat op gespannen voet met een aantal mensenrechten (art. 8 EVRM: het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM: het recht op het ongestoord genot van eigendom). In de Memorie van toelichting op artikel 13b Opiumwet (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30 515, nr. 3) is daarom aangegeven dat gemeentelijk beleid noodzakelijk c.q. gewenst is voor een adequate handhaving van artikel 13b Opiumwet. Om bij handhaving van artikel 13b Opiumwet te voldoen aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, is het vastleggen van de bestuurlijke handhaving van artikel 13b Opiumwet in lokaal beleid wenselijk.

Onderwerp: Uitvoeringsbeleid artikel 13b Opiumwet

Uitgangspunten

De bevoegdheid van de burgemeester om bestuursdwang toe te passen is een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het gebruik daarvan geen verplichting is.

Een bestuursorgaan dat bevoegd is om bestuursdwang toe te passen, kan in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen (artikel 5:32 Algemene wet bestuurrecht (hierna: Awb)). Om betrokkenen niet de gelegenheid te geven een financiële belangenafweging te maken, wordt hiervan geen gebruik gemaakt.

In de artikelen 5:12 e.v. Awb zijn de procedureregels opgenomen die gevolgd moeten worden bij toepassing van bestuursdwang. Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven kan gekozen worden voor spoedeisende bestuursdwang – wat veelal het geval zal zijn bij de handel in harddrugs –. In andere gevallen moeten belanghebbenden eerst de gelegenheid krijgen hun zienswijze kenbaar te maken, voordat een besluit wordt genomen.

Bij de besluitvorming wordt door de burgemeester rekening gehouden met eerder beleid. De burgemeester stelde op 27 september 1999 het coffeeshopbeleid vast. Dit beleid staat geen coffeeshops toe in de gemeente, de zogenaamde "nuloptie". Hierin wordt geen verandering gebracht. Binnen onderhavig beleid nemen coffeeshops dan ook geen aparte plaats in. Met coffeeshops wordt hetzelfde omgegaan als andere lokalen waar drugs worden aangetroffen.

Daarnaast is er het convenant "Gezamenlijke aanpak drugsoverlast vanuit (huur)woningen" van 14 februari 2007. Dit legt op de woningbouwverenigingen de inspanningsverplichting om huurovereenkomsten te ontbinden als ondanks eerdere waarschuwing, in het gehuurde een hennepkwekerij of handel in drugs wordt geconstateerd. Op basis van dit convenant rust op de gemeente een soortgelijke inspanningsverplichting met betrekking tot eigenwoningbezitters.

Verder wordt, met behoud van verantwoordelijkheid voor het eigen beleid, rekening gehouden met het door het College van procureurs-generaal opgestelde en nog op te stellen beleid. In aanwijzing 2011A021 heeft dit college vastgelegd, dat als hoeveelheden voor eigen gebruik kunnen worden aangemerkt 0,5 gram harddrugs en 30 gram softdrugs (Aanwijzing Opiumwet 2011A021, Staatscourant 2011, nr. 22936). Boven deze hoeveelheden wordt aangenomen dat de voorraad aanwezige drugs bestemd is voor de handel en dus dat sprake is van drugshandel.

Uitwerking woningen

Algemeen:

Het is van belang dat er in het handhavingsbeleid een onderscheid wordt gemaakt tussen drugshandel in woningen en lokalen. Bij sluiting van een woning zullen betrokkenen harder worden geraakt dan bij sluiting van een lokaal (bijv. een loods of café). Bij sluiting van een woning worden betrokkenen immers dakloos. Dit gesteld hebbende, wordt een woning die niet gebruikt wordt voor bewoning maar enkel voor drugshandel, gelijk gesteld met een lokaal.

Waarschuwing:

Bij sluiting van woningen, waar de privacy een erg prominente rol speelt en het feitelijk dakloos worden van de betrokkenen erg ingrijpt in de persoonlijke levenssfeer, is het eerste geven van een mondelinge en schriftelijke, bestuurlijke waarschuwing proportioneel te noemen. Als in woningen, of de daarbij behorende erven, drugshandel plaatsvindt ten aanzien van een middel als bedoeld in lijst I (harddrugs) en/of lijst II (softdrugs) Opiumwet, worden betrokkenen uitgenodigd voor een gesprek met de burgemeester en ontvangen zij een op schrift gestelde bestuurlijke waarschuwing. De waarschuwing geldt voor twee jaren. Is er binnen deze termijn geen sprake van recidive, dan zal bij een nieuw Opiumwet delict weer een waarschuwing worden gegeven. Wordt binnen deze termijn opnieuw een Opiumwet delict gepleegd, dan heeft dit verdere consequenties.

Sluiting:

Een waarschuwing volgt na de eerste overtreding. Bij een tweede overtreding binnen twee jaren na de waarschuwing, volgt sluiting van de woning voor de duur van drie maanden. Vindt een derde overtreding plaats binnen twee jaren na het besluit tot sluiting, dan wordt de woning gesloten voor de duur van zes

Onderwerp: Uitvoeringsbeleid artikel 13b Opiumwet

maanden. Als in de desbetreffende woning (en/of op het bijbehorende erf) structureel drugshandel blijft plaatsvinden en de eerdere twee sluitingen kennelijk geen resultaat hebben opgeleverd, ligt sluiting voor onbepaalde tijd in de rede. Dan kan de in artikel 16a Woningwet neergelegde procedure worden opgestart. Als de uitoefening van de bevoegdheden van artikel 16a Woningwet geen uitzicht heeft geboden op een duurzaam herstel van de openbare orde rond de woning, welke is verstoord door gedragingen in de woning en/of op het daarbij behorende erf, kan onteigening volgen (artikel 77 Onteigeningswet).

Uitwerking lokalen

Algemeen:

Onder lokalen worden voor publiek toegankelijke en gesloten lokalen (en/of de daarbij behorende erven) verstaan. Ook worden als lokalen aangemerkt, woningen die niet dienen ter huisvesting van personen en die dus niet als woning worden gebruikt.

De vraag kan worden gesteld of een bestuurlijke waarschuwing voorafgaande aan de sluiting van lokalen, zoals bij (bewoonde) woningen, een optie is. Een waarschuwing druist in tegen de noodzaak om onmiddellijk en effectief op te treden tegen de verstoring van de openbare orde. Bestuurlijk waarschuwen kan verder leiden tot een minder alert zijn van betrokkenen (ondernemer, verhuurder, exploitant, etc.) en anticiperend gedrag, omdat ervan uit wordt gegaan dat eerst wordt gewaarschuwd.

Dit laat onverlet dat wanneer in een bepaalde situatie onvoldoende grond tot sluiting bestaat, een gesprek met betrokkenen wel in de rede ligt. Temeer daar de situatie dan wel aanleiding kan zijn voor maatregelen in de vergunningsfeer. Denk daarbij aan de exploitatievergunning, of de drank- en horecawetvergunningen en in het verlengde daarvan, een BIBOB-beoordeling (Wet bevordering integriteitsbeoordeling).

Sluiting in geval van harddrugs:

De sluiting van lokalen waarin handel in harddrugs (lijst I Opiumwet) is geconstateerd, vindt plaats met spoedeisende bestuursdwang (artikel 5:24, lid 5 Awb) ex artikel 13b Opiumwet. In geval van de handel in harddrugs wordt de openbare orde in zeer ernstige mate verstoord en is spoedeisende sluiting gerechtvaardigd. In het besluit tot sluiting bij drugshandel in harddrugs wordt geen einddatum vermeld. In beginsel vindt sluiting plaats voor onbepaalde tijd met een minimum van een jaar.

Sluiting in geval softdrugs:

De sluiting van lokalen waarin handel in softdrugs (lijst II Opiumwet) is geconstateerd, vindt plaats volgens de Awb-procedure. Dit betekent dat alvorens een besluit tot sluiting wordt genomen, belanghebbenden mondeling of schriftelijk op de hoogte worden gebracht van het voornemen tot sluiting. Zij worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze op het voornemen kenbaar te maken. De termijnen voor besluitvorming kunnen, gelet op de omstandigheden, kort worden gehouden. De sluiting voor de handel in softdrugs is voor de duur van één jaar.